

VI

ДОКОНЧЕНЕ А НЄ ВИДРУКОВАНЕ 90. И ЗАПОЧАТЕ И ПРИДАНЕ ДО ДРУКУ А ВЕЦ ПОЦАГНУТЕ 91. ЧИСЛО

“Прето же ше и попри того /военим обставином и длуства друкарнї/, наш часопис заш лем друкує, барз сом задзековни нашей единой друкарнї... Нікому... не легко у тих чежких воених часох, особено не друкаром...”

“... шицким жичим мирни живот и роботу, так и мирни сон, ведно зоз спокойним читаньом “Новой думки”...”

Редактор у вводніку невидрукованого 90. числа за септембер-октобер 1991. 1. б.

“Пошам Вам Крачунску винчованку... Чежко нешка буц непристрасни кед зме у таких часох и кед зме на таких мостох размесцени... Ваш у Господу одани +Славомир, владика“...

...Микловш у писме редакторови, Загреб, 1.децембра 1991. року за 91. число

Таке, 89., барз уменшане видане ревії, нажаль, як остатне у тим периодзе, послане предплатніком и читательом у киоскох як и асоцияциом цо их зазберуе Союз Русинох и Українцох Горватскей у жеми, держави, теди, влеще 1991. року, ище вше Социялистичней Федеративней Републики Югославиї як и до иножемства. Їх думане о нїм не дошло по редакцию, але навирно же ше мали чудовац його “ценкосци” од шицкого табак и пол, од по теди два и пол до штири табаки, односно 24, те. 42 и 48 боки. Но, за актуални час було найважнейше же ше и таке завело.

Тельо о тих 89 числох.

Приготовене до друк у 90. число – але даремно

Кед вишло 89. число работа на дальшим видаваню “Новой думки” не була закончена, гоч було чуц гирмотане войны з прейга Дунаю аж ту, у стредней Бачки. Главни и одвичательни редактор предлужел сам у Руским Керестуре робиц, тераз на готовеню и видаваню шлїдуючого, 90. числа за септембер-октобер 1991. року. Ниа, як тота работа закончена:

“Материяли за друковане порядного 90. числа “Новой думки” за септембер-октобер 1991. року, пятого по шоре у чечуцим двомешачю, Редакция на час придала Друкарні “Руске слово” у Руским Керестуре. Вона го и вжала до роботи, котра цеком одвитующего часу була доведена до финализації. Сам закончуюци процес, заш лем, бул застановени, претаргнути, з одлученьом управного одбору Друкарні 7. октября 1991. року. Потолковал же Редакция уж длужна Друкарні 50.000 динари за друковане 89. числа; потим же война, вец же ше Горватска одщипела од Югославиї, та и прето же не познате же кеди ше того, цо уж настало длуство у роботи на 90. чишле, виплаци”.

“Главни и одвичательни редактор написал писмо Друкарні 9. октября 1991. року. Виразел роздумоване за настати обставини и причини, але жада же би ше верело же накеди буду деблоковани комуникації длуство будзе виплачене”, и предлужел: “Тиж так Вас модлїм же бисце нам видали фактуру за окончени роботи на 90. чишле, котри тиж так буду виплачени”.

“Не помогло. Работа на цалосним законченю не предлужена и не приведзена гу концу, гоч за того требал лем еден дзень кельо нужно за саме друковане зложеного, викоригованого, преламаного и одобренного за друковане тексту. Тото окончел главни и одвичательни редактор, як свою порядну роботну обовязку пред самим виходзеньом числа з друку. Придал аж и адреси на котри ше мало дистрибуовац”.

“Прешол ище еден мешац, а 90. число не видруковане”.

“Тераз ше знова главни и одвичательни редактор обрацел з писмом, молбу, але самой Скупштини дзелїтельного дружтва Друкарні “Руске слово” у Руским Керестуре. Вона 8. новембра 1991. року принесла одлучене з вельку векшину од 23 гласох, же би ше 90. число, заш лем, и попри шицкого, друковало и по пошти послало адресантом. Против були лем два гласи, а неодлучни, стримани, штири”.

“Но, друковане не закончене. Затримовало го роботне руководство. Вец, концом новембра 1991. року, пришло писмо од Кризного штабу Союзу Русинох и Украинцох у Републики Горватскей Друкарні и главному и одвичательному редактору число 02-21 и 02-22 од 23. новембра 1991. року зоз Загребу же маю претаргнуц з роботу на 90. чишле и евентуалних идущих числох “Новей думки“, як и шицких других можлївих виданьох“.

“Так остало по нешка, уж полни пейц роки. Дзеведзешате число не видруковане, на дзень писаня тих шорикох, 8. децембра 1996. року, а тераз мож доложиц же ище ані нешка, 18. юния 1997. року“.

“Але, остали оциски каждого од 28 порядних бокох 90. числа зоз суперревизії як и “жвераточко“ за ламане бокох и рамикох од їх першого по їх штварти бок. Прето тераз маме можлївосци комплетовац тото нашо видане и придац го читательом. Вериме же их будзе интересовац, гоч дзепоедни вистки заросли до длугоких и шивих брадох. Праве прето вони и свойофайтово шведкове свойого часу и у тим їх права и не мала вредносц. Векшина других статьяох и прилого, актуални и далей, особено узвичаєни у потедишніх виданьох ревиї, як цо то фельтонски прикази дзепоедних збуваньох и рушаньох у прешлосци нашого народу, подобох, постатьох, особох у нашей култури, духовним и церковним живоце, подобовим живоце на исти способ, литератури“.

“Пре тото шицко и цепло препоручуем тото заостате, 90. число “Новей думки“ з 1991. року. Воно до нас допера як одгук, тераз нашей, аж и сучасней прешлосци“.

“Ћу тому, приходзи и як найупечатлївши приклад же яки зме видавали часопис по руски и украински за 25-рочніцу виходзенья “Новей думки“, котра пада праве того, 1996. року“.

Тото написал бувши и одвичательни редактор “Новей думки“, Владо Костелник, 7. октобра 1966. року теди актуалному главному и одвичательному редактору, Гавриїлови Такачови. Намира була же би ше з фототехніку предруковали шицки 28 боки того 90. числа и приложели єдному зоз сучасних, на приклад, 101. лебо 102. числу “Новей думки“, як було прелиминарно порадзене зоз одвичательними руководителями Союзу Русинох и Украинцох у Републики Горватскей у половки 1995. року.

Та, и заш лем, ані после того, ані на таки способ, тото 90. число не видзело шветло дня, та аж ані по нешка. Актуална редакция виroyатно заключела ирелевантним, та не зауважела сугестию предходного главного и одвичательного редактора, але друковала 90. число як и шлїдуюци после нього, зоз змистом примераним актуалним рушаньом и збуваньом. Тот бувши, дотедишні, редактор ей не пригваря и не уходзи до причинох, котри не зауважели його предкладане. Чувствує ше лем длужни описац свою діялносц на издаваню часопису по конец 1991. року кед бул и конец його остатнього штирирочного мандату на функції главного и одвичательного редактора.

Приготовени змисти и прилоги и за 91. число, пошвещене ювильейному 20-рочю виходзена ревії

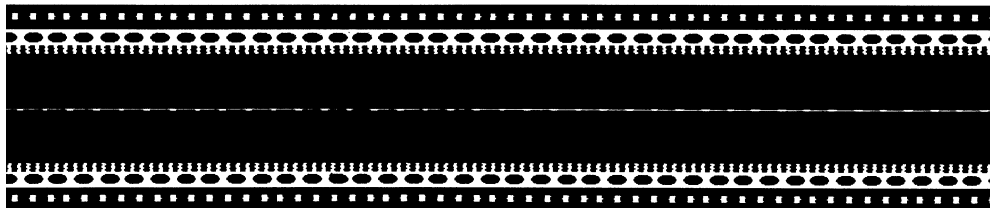
З приготовеним до друку, а не друкованим 90. числом, ище вше не були закончени роботи на видаваню “Новой думки“ 1991. року у Руским Керестуре. Редактор окончел шицки роботи на приготовеньох же би придал машинописи и подобово прилоги за друковане идуцого, 91. числа, пошвещеного, голем на удерних часцох змисту, ювильейней двацетей рочніци виходзена 1971 --1991. року. Написани уводніки з тей нагоди по руски и украински з подписами Влади Костелника и Романа Миза, єдинима членами Редакції котри ше находзели на лівим побережю Дунаю того часу. Крижевски владика, кир Славомир Микловш, послал замодлену Крачунску винчованку, же би ше друковала у тим чишле, як свою окремну винчованку з нагоди праве дводеценийного виходзена часопису.

Та и так комплетоване редактор мушел поцагнуц з друкарні, пре уж спомнуте писмо Кризного штабу Союзу, котре го ошлебодзело тей длужносци. Причишлела ше и єдноставна причина, же Владо Костелник вецей не жил и не робел у месце у котрим виходзи ревія. Указало ше пошвидко же жиє аж и у другей держави и у месце оддаленого од Редакції и друкарні даскельо стотки километри.

Статї и други написи за тото ювильейне, 91. число, були узвичаєни за тедишні предходни виданя, тангируюци нашу просвиту и культуру, историю и народне творительство взагалї, цо их подписали авторе з дому и иножемства.

Пред тим, преношим же на мещку паперового виробку, у котрим ше находзели тоти шицки прилоги за 91. число, з верзалним рукописом написане:“МА ВИСЦ ДО 20.ДЕЦЕМБРА '91“, а поверх того тексту:“НОВА ДУМКА“ - новембер-децембер 1991 - XX рочніца виходзена“.

Перша статя, уводнік, и пошвещена ювильею. Ниа:

ДВАЦЕЦ РОКИ НАШЕЙ "НОВОЙ ДУМКИ"

Зоссе (2X15)
дари - Курзив

Прешло, нча, двацец роки як ше зявело перше число нашей "Новой думки". Було то, най здогаднем, под конец 1971. року, та пришло як красна винчованка нашому читателюви на руским и украинским ^{за новий, 1972. рік} язикю. Була то новина и у тим, же ше зявело допольнене публицистички на руским язикю у Югославиї и швецe, але ище векша новина, же то була перша публикация, у котрей ше писало, друковало, по украински у Отечестве. Правда, пред тим "Руске слово" у Новим Садзе почало видавац додадок на украинским язикю, раз дешачне, але то не могло, и не може, задоволїц потреби, особено не таки яки дава можливосци "Нова думка".

Од теда, пред двома децениями, вишли, як видзиме, ровно дзеведзешат числа нашей "Новой думки". Перше була як даяка рочна книжка, раз до рока выходзела. А вец и двараз. Та, после досц роки и трираз, же би ше, основа о вецей роки, стабилизovala на штири раз рочне. И так ишла док не почала, пред пейцома чи кельо роками, и шейсц раз рочне, лебо кажди други мезац!

Привитал цали напредни руски и украински швет. Дома. И у множестве. На нашей Горніци. И України, жеми матичного народу. Але и вшадзи дзе же руски и украински человек. На цалей жемовой кулі. Читало ше и чита нашо слово. По руски и украински. О нас. Руских и Украинцох у Югославиї. И нашому човекови у прадїдовщини. И у швецe. У дияспори. Кельо найвечей могло и може, з огляду, заї лем, на оградичени можливосци.

Та, и котри тому цїцкому, "Нова думка" вштворела шїцки свойо задачи зос свойого креда ище з пер ого числа: писац по руски и украински Руском и Украинцом дома и у швецe, обшцовац их о нас самїх, у Отечестве, але и на подручу матичного народу и дияспори, як о других з котрима у мире жївме, и виностиц, закладац ше и зїдїсновац

заснованих на найнапередніших постулатах наймудрейших розумошпицких епохоч Чловечества.

Шпицко ше месцело до нашей ревиї. Здушне на тим робели на дзешатки и дзешатки найпрогресивней и авторе. Найвещей пилновал, и пилнуе, еден спомедзи порушовачох, о. Роман Миз, як и подуперач и дїйснїк, Василь Мудри. Так то и з Гавриїлом Такачом, але и Михайлом Ляховичом, та и велїма другима. ~~авторами~~. Дзекуюци шпицким, маме "Нову думку" яку зме задумовали, жадал и яку зме требали. И требаме. Таку, ише и лепшу и ширшу, будземе мац и у будуцим, ютре, на поутре...

На многая літа!

Владо КОСТЕЛНИК

*Зойе (2x4) Курзів
г.р.м.*

ПІСЛЯ ДВАДЦЯТЬ РОКІВ

Цими днями сповняється двадцять років як у Буковарі почала виходити "Нова думка", орган Союзу русинів і українців Хорватії. Від цієї пори вона виходить регулярно, хоча мінялися періодичність і число аркушів поодиноких випусків. Протягом тих двадцять років вийшло 90 номерів журналу, а зредагував їх один і той самий головний редактор – Володимир Костельник. І більшість його співпрацівників остали весь час вірними журналу і його ідеї. Вони виготовили і цей, ювілейний випуск.

Як воно вже буває, "Нова думка" мала свої зоряні осягнення, а було й тих пересічних, навіть слабших. Та, не завжди ми мали можливостей поступати вперед, удосконалюватись. Про це ми в журналі ніколи не згадували. Але, крім ^{о/}недостачі матеріальних засобів ми мали й ідеологічні пута і важко було балансувати на вузьких і ковзких ливах, по яких прийшлося, мов акробатам, крокувати. Та, попри все це, ми двадцять років чесно працювали! Тому сьогодні чистої совісті і такого ж обличчя ^я можемо кожному в очі подивитись. ►

▶ До скарбниці нашої культури ми вложили свій внесок. Тисячі сторінок заповнені творчістю наших письменників, науковців, публіцистів, журналістів, фоторепортерів, карикатуристів... І не тільки з Югославії, але, дослівно, - з цілого світу. Коли деяким нашим видатним письменникам і науковцям було унеможливлено публікуватися у своїй країні, "Нова думка", не зважаючи на різні доручення і навіть погрози, відкрила для них свої сторінки і вони їх користали. То була та провідна наша ідея: публікувати все що якісне, корисне і прогресивне в дійсному значенні того слова. Нам здається, що на цьому шляху ми витримали і не захитались, а наша данина кон'юктурі залишається без уваги.

Так воно було протягом цих минулих двадцять років, а як буде в майбутньому? На це запитання важко дати належну відповідь. Обставини укладаються так, що у майбутньому "Нова думка" буде ще кращою і якіснішою, або її взагалі не буде! Це не перший і не останній журнал який перестане виходити, але ані не перший і одинокий який, ставши повнолітним, змужніє і відтак зріло вирушить вперед. Час перед нами, він не тільки лікує, він і затверджує або опрокидає наші передбачування і хотіння.

Усім нашим читачам дякуємо за вірність і увагу!

Мизь *Сергій*
о. Роман Мизь

Гу 20-рочніці "Новой думки"

ПО РУСКИ И УКРАЇНСКИ ПО ЦАЛИМ ШВЕЦЕ

*12 сіє
пешити*

Перше число нашого часопису, ревії, "Нова думка", зов своїм видавцем, Союзом Русиних и Українцех Горватскей, и свою Редакцию, зявело се у Буковаре концом 1971. року и того, 1991. року, значи дваецц роки, ниа континуованого виходзень.